

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput II. (a) Leo Papa omnibus Fidelibus per Dardaniam constitutis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

*Quantum erat, d' magni peritura parcere Divi
Ut saltem patriâ contumularer humo.
Tam procul ignotis igitur moriemur in oris?
Et fient ipso erisita fata loco?*

*Sed sine funeribus caput hoc, sine honore sepulchri,
Indeploratum barbara terra teget?*

Quomodo etiam apud eundem *epist. 10.* infelix Ariadna derelicta à Theseo in insula ait:

*Ergo nec lachrymas matris moritura videbo:
Nec mea qui digiti lamina condant erit.
Spiritus infelix peregrinas ibi in auras,
Nec positos artus unget amica manus.*

Et idem *epistol. 11. de Canace*, ad fratrem Macareum:

*Tutamen è frustra misera sperare sorori,
Sparsa precor nati collige membra tui.*

Et refer ad marem, socioque impono sepulchro.

*Ornaque nos habeat, quamlibet arcta,
duos.*

Et eadem etiam ratione apud Virgilium *Aeneid. 10.* Maxentius ab Aenea lethale vulnus accepturus hoc tantum rogat, ut confortam nati Laui, quem paulò ante idem Aeneas interemerat, concederet sepulchro: & mater Euriali ejus necem inconfolabiliter lugens, apud ipsum *libro 9. Aeneid.* ait:

Heu terra ignota! canibus data preda Latinis,

*Alitibusque jaces: nec te tua funera mater
Produxit, pressive oculos, aut vulnera lavi.*

Sic & Catullus *carm. ad Manl.* de fratre apud Trojam mortuo, ait:

Quem nunc tam longè, non inter nota sepulchra.

*Nec prope cognatos compositum cineres.
Sed Troiâ obscurâ, Troiâ infelice sepulchrum
Derinet à nostro terra aliena solo.*

Et Propertius *lib. 3. elegia 5. in naufragio Pati*, dolet.

*Quâd mater non justa pia dare debita terra
Nequit, è cognatos inter humare rogos.*

Et apud Quintilianum *declamar. 11. Dives ille miser ego, nec ad cadavera (filiorum scilicet) accessit, non in sepulchra majorum meis manibus intuli.* Rectè ergo à Leone III. in præfenti juxta votum naturale, & communem naturæ legem statuitur, defunctum decedentem non electâ sepulturâ, in

majorum sepulchro esse tumulandam, quia creditur juxta commune votum ibi sepeliri voluisse.

Nec obstat dubitandi ratio supra expensa de sepultura in Ecclesia non concedenda, cui satisfaciendum est juxta distinctionem temporum supra relatam. Nec augmentum primum ipsius difficultatis; nam textus ibi adduci procedunt quando defunctus, qui non electâ sepulturâ decessit, proprium sepulchrum non habebat, nec majorum suorum; tunc enim pro distinctione personarum sepultura decernenda est, juxta adducta de Romano Pontifice, Cardinalibus, Legatis, Archiepiscopis, Episcopisque à Julio Lauro *dict. tit. 2. lucubr. cap. 11.* Si ergo parochianus intestatus decesserit, ita quod nec sepulturam, nec sepulchrum proprium habeat, sepeliendus est in propria parochia, *cap. ex parte 2. cap. cum liberum 6. cap. in nostrâ 10. de sepulturis.* Quæ tamen dicatur propria parochia quoad sepulturam, latè exponunt Barbosa *de offic. parochi cap. 26.* Basilius *de matrim. lib. 5. cap. 13. §. 2.* Nec obstat quod de sepulchri dominio expendebamus; nam dupliciter potest dici sepulchrum proprium. Primum quoad dominium, ut consideratur in aliis rebus prophanis; & hoc nullo modo dari potest, cum sepulchra, ut loca religiosa, extra hominum commercium sint: secundo quoad usum, & jus sepeliendi, & hoc modo rectè sepulchrum proprium dicitur: quapropter jus sepeliendi legari, aliterque concedi potest *l. monumenta 14. C. de legatis, l. 1. tit. 13. p. 1.* longâ possessione acquiri, *l. monumento-rum 6. C. de relig.* Balsamon *in nomocan. Phocii, tit. 2. cap. 2. pag. 49.* Antonius Clarus *ad h. Regias, cap. ultim.* Caldeira *lib. 4. variar. cap. 9. probavi in cap. ad aures, de prescript.* Unde pro usu sepulturæ remedia possessoria laicis competunt, sicut pro quocunque alio jure, quod possit possideri, *l. 1. ff. si servitus vendic. junctis l. si venditor 10. l. si quis sepulchrum 12. ff. de relig.* Ant. Clarus *lib. singul. ad leg. XII. tabul. cap. ultim.* Mindanus *2. tom. de interd. Murga tom. 1. disquisit. mor. tract. 4. disquisit. 1. cum sequent.* & de quotidiana praxi testatur Flores de Mena *ad Ant. Gammam decision. 54. numero 3.* unde hoc sensu sepulchrum proprium dicitur in præfenti.

CAPUT II.

(a) Leo Papa omnibus Fidelibus per Dardaniam constitutus.

Relatum est auribus nostris, esse quosdam perversè agentes, qui subvertere nituntur, atque dividere conantur Ecclesiæ unitatem, videlicet Abbates, monachos, qui non studio charitatis, sed zelo rapacitatis invigilant, atque seducere conantur sæculares, quos illaqueare possunt, ut res suas, atque possessiones, sive in morte, sive in vita monasteriis suis tradant, & (b) Ecclesiis, quibus subjectæ esse videntur, & à quibus baptismum, Pœnitentiam, Eucharistiam, nec non pabulum vitæ, cum lacte carnis acceperint, vel accipiunt, nihil de bonis relinquunt. Hunc denique fœditatem discordiæ nos animadvertendo modis omnibus inhibere volumus, & ne amplius fiat, omnino prohibemus, considerantes non esse bonum, si illi, qui olim foci fuerant passionis, secundum (c) Apostolum, sint immunes à societate consolationum, Et quia dignus est operarius (d) mercede sua, ideo præcipimus, atque mandamus, ut quicumque amodò monasterio converti voluerit, sive in morte, sive in

(c) vita, omnium rerum & possessionum, quas pro salute animæ suæ decrevit disponere, medietatem Ecclesiæ, cui ipse dignoscitur pertinere, relinquat, & sic in monasterio, prout libitum fuerit, eundi, convertendique habeat licentiam. Quicumque autem hujus edicti violator extiterit, gladio anathematis subiacet.

N O T Æ.

1. (a) **L** *Eo.*] Etiam Leoni tribuunt præsentem textum Carnotensis *part. 7. Decreti, cap. 150.* Anselmus *lib. 5. cap. 51.* Papiensis *in 1. collect.* *sub hoc tit. cap. 4.* Cujus tamen Leonis sit, non constat, siquidem cum alii Leoni III. alii IX. tribuunt; & cum illi varias scripserint epistolas, quibus caremus, certò non possumus assignare, quis ex Pontificibus hujus nominis sit auctor præsentis textus.
- (b) *Ecclesiis.*] Parochialibus videlicet, ut infra dicemus *in titulo de Parochiis.*
- (c) *Apostolum.*] *1. ad Corinthios, cap. 2.*
- (d) *Mercede sua.*] *Matthæi cap. 19.* refertur *in cap. cum secundum, de prebend.*
2. (e) *In vita sive in morte.*] Glossa exponit, id est sive in ægritudine, sive in tempore mortis; sed perperam, nam casus ægritudinis satis illis verbis, *sive in morte.* comprehendebatur: quare verius credo, hæc verba accipienda esse ut sonant, videlicet sive sanus, sive in ægritudine constitutus, tempore mortis de rebus suis pro salute animæ suæ disposuerit. Nec tunc obstat textus *in cap. 2. de regularibus, in 5. compil.* ubi Honorius III. Abbatibus Cisterciensis Ordinis ita scribit: [Significatis siquidem nobis, quod in quibusdam partibus consuetudo detestabilis inolevit, videlicet quod cum aliqui æmulantes charissimata meliora, monasteria vestri Ordinis volunt causâ religionis intrare, ut ibi Domino famulentur, Capellani eorum donec ab eis prius quæ mortuaria nuncupantur, extorqueant, prout à parochianis suis decedentibus consueverunt accipere, se illis temerè opponunt. Quare super hoc nostræ providentiæ remedium flagitatis. Volentes ergo ab usum corruptelæ hujusmodi aboleri, auctoritate vobis præsentium indulgemus, ut capellanorum contraditione hujusmodi non obstante, liberas personas ad vos à seculo fugientes liberè recipere valeatis.] Facit caput *andrevimus, de simon.* nam pro hujus textus solutione sciendum est, olim non licuisse religionem ingredi absque prævio examine Episcopi

proprii, *can. 40. & 41. 6. Synodi,* ubi vetant Patres quemquam in monasterium admitti, aut in eremum secedere, & anachoretin, sine prævia examinatione Episcopi. Synodus Nicæna ex Arabico, *can. 14.* Synodus Provincialis Constantinopol. *can. 2.* Filefacus *in cap. quanto 7. §. 1. de offic. ordin.* nec absque consensu Plebani, eo quod jure parochiali ei obligati erant, *cap. 1. hoc tit. in 1. collect.* cujus verba dabimus infra priori commentario. Innocentius III. *lib. 1. regestr. 13. epist. 166.* ibi: *Dilecti filii Abbas, & Conventus Cisterciensis, transmissa nobis petitione monstrarunt, quod quidam Rectores Ecclesiarum Provincia Lugdunensis ab eis, qui vivi & incolumes ad eorum Ordinem transeunt, sibi fieri exigunt testamentum; & in eos, quos idem relinquunt in seculo, propter hoc Ecclesiasticam exercent censuram, ac capitulum illud, quo eis à Sede Apostolica indulgetur, ut licet liberos, & absolutos, à seculo fugientes recipiant, interpretantes sinistrè, asserunt eos, licet alii absoluti existant, & liberi, suæ ipsorum licentia non posse ad Religionem transire pro eo, quod jure parochiali eis obligati tenentur. Quocirca discretioni vestra per Apostolica scripta mandamus, quatenus presumptores prædictos à presumptione hujusmodi, monitione præmissa, per censuram Ecclesiasticam compefcatis. Et cum legissent, seculum relinquentes mortuos mundo esse, & monachium morti comparari, Palladius *in Lausica, scilicet 85.* ibi: *Vivis, ne, an es mortuus? Credo in Deum me esse mortuum seculo;* ab his qui ingrediebantur religionem, quantam mortuarius exigebant; quod deinceps fieri prohibuerunt Innocent. & Honorius, & sub distinctione Alexander *in cap. de his, hoc tit.* Leo autem in præsentem agit de illis, qui tempore ingressus Religionis testamentum fecerunt, & pro salute animæ suæ de omnibus bonis disposuerunt: & statuit, ut medietatem teneantur relinquere Ecclesiæ parochiali, non quia ingrediuntur monasterium, sed quia disponunt in testamento de bonis propriis pro salute animæ suæ; quo casu portio parochialis solvenda est, ut infra dicemus *in cap. nostra,* ubi commentarium hujus textus dabimus.*

C A P U T III.

(a) Innocentius II. *Januensi Episcopo.*

Fraternitatem tuam ignorare non credimus, mortuorum sepulturas, & cæmeteria apud illas Ecclesias, & monasteria ex antiquo esse disposita, in quibus religiosorum fratrum conventus sunt constituti, & orationes, atque Missarum solennia, tam pro vivis, quàm (b) pro defunctis frequentius celebrantur: unde ipsorum devotioni, & extremæ voluntati, qui apud hujusmodi Ecclesias sepeliri desiderant, minimè contradicendum est. Qui verò relictis antiquis Ecclesiis, & patrum, aliorumque parentum suorum sepulchris, contra consuetudinem Patrum veteris Testamenti, qui cum patribus suis sepulti esse leguntur, ad minùs religiosa loca se transferunt, irrationabiliter, & contra antiquam institutionem facere videntur. Unde si forte P.